

NOVA DOBA

Naročnina: Za Jugoslavijo: mesečno 7 Din, letno 84 Din.
Za inozemstvo: letno 240 Din.
Posamezna številka 1 Din.

Izhaja
v torek, četrtek in soboto.

Redakcija in uprava: Strossmayerjeva ulica 1, priti
Tel. 65.—Rač.p.-č.zavoda 10.666.
Oglas! po stalnem ceniku.

Celje, dne 14. dec. 1925.

Če smo Slovenci lahko še na kaj ponosni v teh čudnih časih našega sramotnega poniževanja, ko se v znamenju cinčne kmečke baharije prevaža po Sloveniji predstavnik hrvatskega seljaštva in demagogije, smo bili in smo ponosni na kulturo našega naroda, ki ima svoj edini glavni in resnični izvor v naši slovenski šoli. Da v težkih gospodarskih prilikah in ob krivično neenakem obdavčenju sploh še dihamo, ni iskati vzroka v našem bogastvu, ki ga pri nas ni, pač pa edino v pridnosti našega naroda vseh slojev in stanov, ki črpajo svojo usposobljenost iz dobre splošne in strokovne izobrazbe, ki nam jo je skozi leta dajala naša šola.

Doba, ko se je naš slovenski kmet branil šole, ko je pod avstrijskim in nemškim uplivom bil še naziranja; da ima šola le ta namen, da uči nemščino, je že davno za nami. Klerikalizem, ki je svojčas skušal oslabiti upliv šole, ker se je bal napredka naroda, se je moral ukloniti splošnemu naziranju naroda, ki vidi v šoli predpogoj vsemu svojemu napredku in obstanku. V tej borbi klerikalizma proti šoli in za šolo, ki bi naj služila njemu, je zmagala pri nas zahteva narodne in državne šole, kakor jo imamo danes. Naša šola je danes že tako dobra, da ni v njej časa ne mesta za politiko. Kdor trdi kaj drugega, ne ve, kaj je šola in le potrjuje, da ne pozna šole in da bi rad gojil v šoli nauk o našem ponižanju in vcepil mladini strast stanovskega sovraštva, ki ima svoje korenine v bahati bogatiji srčne surovosti in duševne nekulture, ki se ne da zabrisati ne z denarjem ne s surovo domišljavostjo.

Slovenski človek, pa naj je kmet, delavec ali obrtnik ali nameščene ali trgovec, on čuti vsak dan težkega boga za življenje, kaj pomeni zanj in za njegove otroke, ki jim nima zapustiti premoženja, dobra šolska naobrazba. On si ne želi nazaj časov, ko je organist ali mežnar bil edini, ki je učil otroke cefe fare. Prihranjeno je bilo le »Kmetškemu listu«, da je vrgel na našo šolo kup blata in se dvignil do smele trditve, da znajo danes otroci manj kot so znali tedaj, ko je našo šolo predstavljal organist. Hvala bogu, da smo

tako daleč, da nam ni treba braniti ne naše šole, ne onega stanu, ki nam je šolo dvignil na današnjo višino, pa četudi je trpel in trpi še danes pomanjkanje. Bolj ko bodo demagogi pljuvali na šolo, bolj se bo narod zavedal nje-nega pomena in poprej pride čas, ko taki ljudje ne bodo več govorili imenom naroda, tudi v zaščiti g. Radića, ministra prosvete ne.

Naš slovenski človek misli trezno, on ne ljubi skokov za klici kričaveč, ki so bili še včeraj samostojni kmetijci in veleagrarci, ki so rohnili nad onimi revnimi delavci in slovenskimi kočarji, ki so v svojem obupu iskali rešitve v Radićevi republiki. Včeraj so kordoni policije in žandarmerije stražili v Mariboru g. ministra Radića, in voditelji slovenskega kmeta, ki so zlezli v Radićevo ministrsko torbo, menijo, da je slovenski človek, četudi je revež, tako slep, da ne vidi hinavščine, kot je tako dolgo ni spregledal nepismeni hrvatski seljak. — š —

Naše sedanje gospodarsko stanje in obrestna mera.

(Konec.)

Denarno gospodarstvo v dobi po prevratu je odsev gospodarskih prilik v tem času. — Primanjkovalo je za podjetja kapitala. — Že med vojno započeta obilica denarja se je vsled rastoče draginje povečala. — Vkljub temu pa je obrestna mera rasla, ker je bila potreba po kapitalu večja kakor pa ponudba. — Obrestna mera je dosegla tako višino za vloge in za kredite, kakoršne poprej v predvojni dobi nismo nikdar poznali in kakoršno smo takrat imenovali za oderuško. — Za kredite je porasla obrestna mera na 30%, za vloge do 16%. V nekaterih delih naše države, kjer je vladala že v predvojni dobi višja obrestna mera nego pri nas, je bila v povojni dobi obrestna mera posebno za kredite še višja in se govori, da so denarni zavodi na Hrvatskem in v Srbiji zaračunjevali za kredite tudi 50%. — Ravno ta visoka obrestna mera, ki je privabila sicer k nam tudi tuj kapital, ker se je tujcem izplačalo nalagati denar pri

nas, je gospodarsko krizo poostrila ter je v veliki meri vzrok, da se ni dalo izvesti in pri življenju ohraniti mnogih sicer dobro zasnovanih podjetij. — Vsled visoke obrestne mere za kredite je bila vsaka sigurna kalkulacija izključena, onemogočena je bila rentabilneta podjetij in ker so tudi drugi momenti kakor n. pr. visoki davki, visoke delavske zavarovalnine itd. vplivali na rentabilneta, se je marsikatero podjetje zrušilo ali je pa še pravočasno brez večjih izgub likvidiralo. — Tako je visoka obrestna mera povzročila, da so začeli v podjetja in v trgovino naloženi kapitali pritekati nazaj v banke in v letu 1925. je nastopila pri denarnih zavodih ravno vsled tega in drugih vzrokov precejšnja obilica razpoložljivega kapitala. — Posledica je bila ta, da so v juniju 1925 banke znižale obrestno mero za vloge na 7 do 10%, pozneje meseca septembra pa na 5 do 7%. — Neugodno je, da ni v isti meri padla tudi obrestna mera za kredite, katero držijo še danes nekateri zavodi na neopravičeno visoki stopinji, tako da je razlika med obrestno mero za vloge in ono za kredite več kakor 10%. — Ta prikazen ni zdrava in denarni zavodi bodo morali to razliko spraviti v sklad z današnjim gospodarskim pojožajem.

V poprevratni dobi pa do danes se je naše denarno združništvo lepo razvijalo in tudi lepo delovalo. — Posebna zasluga naših združnih denarnih zavodov je v tem, da so ob času velike razsipnosti pozivali prebivalstvo na štedenje in nalaganje proste gotovine proti nepreviški obrestni meri in da so pozneje, ko je nastopila potreba po kreditu, dajali kredit po razmeroma zelo nizki obrestni meri. — Podelski združni denarni zavodi so obrestovali povprečno vloge do 8%, jemali so pa za kredite kvečjemu 10% ter so se tozadevno vidno razlikovali od bančnih denarnih zavodov. — S to obrestno politiko so združni denarni zavodi prihranili našemu gospodarstvu mnoge milijone.

Ugotoviti nam je torej sledeče:

V kmetijstvu, v obrti in trgovini ter industriji se nahajamo v stanju krize, se pa korakoma približujemo normalnim razmeram. — Da preha-

jamo v normalne razmere, kažejo sledeča dejstva: ustalila se je naša valuta, sicer ne še popolnoma trdno, pa vendar v toliki meri, da so kalkulacije za kratko dobo mogoče in kolikor toliko sigurne; obrestna mera se je glede vlog pomaknila na ono mero, kakor je bila običajna v mirni dobi, obrestna mera za kredite se znižuje in omogoča obrti in trgovini poslovanje vsaj z malim dobičkom; — nastale so zadostne zaloge živih in drugega blaga in pričakovati je vsled splošne konkurence padanje cen vsem potrebščinam, pri čemer je smatrati kratkodoben skok cene pri tem ali onem blagu le kot nekaj prehodnega; — bližamo se stalni aktivni trgovski bilanci ter rednemu proračunu; — valute v sosednjih državah se ustaljujejo, uvaža se zlata valuta; — države medsebojno zaračunavajo svoje dolgeve in terjatve; politične prilike prihajajo pri nas in pri naših sosedih polagoma v normalne razmere, ker se sklepajo med državami trgovinske in druge pogodbe.

Vse te prikazni obetajo skorajšnjo sanacijo vsled vojne nastalih povojnih razmer.

Da se proces konsolidacije gospodarskih prilik čim hitreje in čim temeljiteje izvrši, morajo pri tem procesu sodelovati tudi naša denarna združna podjetja. — Tozadevno moram priporočati, da vztrajajo naše denarne zadrage pri oni poslovni in posebni pri oni obrestni politiki, ki jih je vodila dosedaj. — Naši združni denarni zavodi naj ostanejo i v bodoče zvesti nalogi, pomagati gospodarsko šibkim, pa kredita vrednim.

Na žalost pogrešamo pri konsolidaciji razmer onega sodelavca, ki bi lahko tozadevno silno mnogo in če ne največ pripomogel: to je naš parlament, ki dosedaj posebno glede denarne in davčne politike ter državnega gospodarstva (proračun) ni pokazal potrebnega zanimanja in delovanja. — Vsi dobri rodoljubi, ki smo s srcem in dušo dobri državljani, pričakujemo, da se razmere kmalu preokrenejo in da se naše zastopstvo kmalu zave svojih važnih nalog.

Triglavanski ples se vrši dne 6. februarja 1929 v Celjskem domu v Celju.

A. G.

„Ubil sem svojo služkinjo“.

— Da, gospod državni pravdnik, priznam, ubil sem svojo služkinjo, je pa tudi res, kakor stojim tu pred vami, da nisem imel namena ubiti jo. Hotel sem jo samo mafo poučiti.

— S strelom iz samokresa?

— Da, hotel sem, da bi ji krogla zažvižgala mimo ušes. Sem namreč izbojen strelce, bil sem siguran. Ustrelil sem mimo, dekle se je nagnilo, krogla je zadela srce. Zgrudila se je mrtva.

— Ali obžalujete svoj čin?

— Obžalujem, da sem ubil, ni mi pa žal služkinje.

— Dobro skrbite za svojo služinčad. Dobro in redno dobiva plače . . . Kakšna muha vas je pa ugriznila?

— Ni bila samo ena muha, ki me je ugriznila, gospod državni pravdnik. Podlegel sem neprestanemu zbadanju, strašnemu bataljonu muh. Če me piči ena muha, se hvalabogu še toliko obvladam, da ostanem miren. Celo deset muh me lahko napade, pa ne izgubim ravnotežja. Toda stotisoč muh, to je že preveč!

— Obžalujem, da sem rabil to metaforo, ker nam zakriva dejanski po-

ložaj. Dejstvo je, da ste ubili svojo uslužbenko. Kako se boste zagovarjali?

— Gospod državni pravdnik, moja služkinja je bila iz Alzaške.

— To ni razlog.

— Če me boste motili, se bom težko opravičil, gospod državni pravdnik.

— Govorite!

Moja guvernanta je bila iz Alzaške. Rodom iz Bischwiller, okraj Strassburg. Ponosna je bila na to in njena figura je bila nekoliko ekscentrična, toda prav čedna. Služila je pri meni tri leta. Ko bi bilo vsaj mogoče ta tri leta v bodoče odšteti od dobe mojega trpljenja!

— Ne frazite, prosim.

— Sem kristjan, gospod državni pravdnik in ta nesrečni slučaj me je hočeš nočeš pripravil do tega, da mislim na bodočnost.

— Torej dobro. Nadaljujte.

— Služila je torej pri meni tri leta. Nikoli nisem poznal tako groznega dekleta. Neprestano je pustošila moje premičnine, razbijala okna, razlivala črnilo, trgala slike in odnašala blazine z naslonjačev. Če je deževalo, je odprla v salonu okna pod pretvezo, da preganja bacile. Mudila se je vsakokrat dve uri pri ogledanju in pripove-

dovala tam klepetuljam vse naše storije. Ni bila tako bedasta, kakor druge, toda njena sitnost in trmoglavost ni poznala nobenih mej. Nobene besede ni hotela razumeti. Če sem ji rekel: »Prinesite mi kozarec portskega!« je vprašala: »Kakšno bardo? Tisto, ki ima zeleno etiketo?« In če ste jo vprašali ne vem kaj, vedno je ponavljala vaše vprašanje. Često se je pripetilo, da je spustila na tla kup polnih krožnikov, in ko je potegnila iz črepin edino celo posodo, je dejala: »Hele, to je pa imenitno, eden je ostal cel!« To se je ponavljalo dan za dnem in moji živci so bili uničeni.

Vrniva se k zločinu.

— To ni zločin, gospod državni pravdnik, to je umor brez namena.

— Nadaljujte.

— Tistega dne, ali bolje rečeno, tistega večera je prišla sestra večerjat domov s hčerko in sinčkom. Ob sedmih smo sedli za mizo in opazili, da dekletce slabo sedi. Njen nos je bil v isti višini s krožnikom. Poklical sem služkinjo.

— Pepca, sem dejal, mala sedi prenizko, prinesite adresar, da ji podložimo.

— Koledar, kakšen koledar?

— Toda, kaj vendar govorite o

koledarju? Saj vam nisem rekel, da hočem koledar, prinesite daresar, to je debela knjiga, v kateri so naslovi. V pisarni imam dva.

— Že grem.

— Čez hip se je vrnila z rdečim albumom, ki je bil širok komaj tri centimetre.

— Kaj pa mislite, to vendar ni adresar! Adresar je debela knjiga z naslovi. Beseda adresar je na zadnji strani. Vezan je v sivo platno. Saj ste ga predvčerajšnjim posodila nekemu trgovcu. Pojdite in prinesite ga, da bo dekletce sedelo na njem. Saj vendar sami vidite, da sedi na stolu prenizko . . . Naglo je odšla, tako da se je kar pohištvo treslo, čez pet minut se je vrnila.

— No torej. To je adresar, kje je? sem kričal ves iz sebe.

— Kaj, kaj? Kaj ste pozabila?

— Če potrebujete onega za Pariz ali pa tistega za okraj.

Pri teh besedah sem pobesnel. Potegnili sem revolver in sprožil . . . Zdaj pa, pred Bogom in pred ljudmi, kaj bi bili storili na mojem mestu vi, gospod državni pravdnik?

— Tudi jaz bi jo bil ustrelil, je odgovoril.

Politika

p KONFERENCA MALE ANTANTE. Že skoraj mesec dni se širijo najrazličnejše vesti o prihodnji konferenci Male antante. Prvotne vesti so javljale, da se bo ta konferenca vršila že koncem tega meseca ali začetkom januarja v Beogradu. Te vesti so bile na merodajnem mestu demantirane. »Vreme«, glasilo zun. ministra pa je javilo, da bo prihodnja konferenca Male antante v drugi polovici, odnosno koncem januarja v Dubrovniku. Čehoslovaška, romunska in jugoslovenska vlada so že naročile apartemente v hotelu Imperial. Novinarji bodo nastanjeni po drugih hotelih. V Dubrovniku baje že pripravljajo vse za dostojen in časten sprejem državnikov Male antante. Sestanek bo trajal po dosedanjih dispozicijah štiri dni, vendar pa zopet trde, da še ni gotovo, kje bo konferenca.

p HABSBUROVCI IN MADJARI. Že več tednov trdovratno krožijo po Madjarskem vesti o nameravanem povratku Habsburžanov. Dasi razni krogi ne verujejo v njih istinitost, je vendar javnost vznemirjena in v neravnovesnem pričakovanju. Te dni pa se je kakor blisk razširila senzacija, da sta razkraljica Zita in njen sin Oton že prispela na Dunaj, od koder hočeta s fingiranimi potnimi listi priti na Madjarsko. Njuni pristaši so baje že vse pripravili, da omogočijo Otonu, ki ga smatrajo za edinega legitimnega madjarskega vladarja, povratek na prestol. — Madjarske oblasti vse te vesti odločno demantirajo in jih označujejo za otročje izmišljotine, kljub temu pa so dobile obmejne oblasti nalog, da poostrijo kontrolo potnikov, ki prihajajo na Madjarsko. Dunajski merodajni krogi izjavljajo z ozirom na budimpeštanske vesti o povratku Zite in Otona, da je izključeno, da bi se ta dva mudila na Dunaju ali kjerkoli v Avstriji.

p DRUZI PROTI TUJCEM. Kakor poroča »Chicago Tribune« iz Bajrute, so Druzi proglasili sveto vojno proti Francozom. Sultan Atrah paša je zapovedal, naj ne sejejo ozimne, ker bodo tako lahko vsi moški od 20. do 60. leta vstopili v vojsko. Voditelji Druzov odklanjajo vse razgovore z Jouvenelom, dasi jim je obljubil polno svobodo, če nehajo z vojno. »Daily Telegraph« pa poroča iz Damaska, da je bilo mesto znova obstreljevano. 30 oseb, med temi največ upornikov je bilo usmrčenih. Po vestih iz Bajrute so letalci uničili z bombami baje 4000 upornikov. Arabci so napadli oddelek angleških vojakov, ki so se z izgubami vrnili v svoja taborišča.

p MIROVNI POGOJI ABD EL KRIMA. Dopolnilna lista »Daily Mail« javlja iz Tangerja, da je Abd el Krim pripravljen pričeti mirovna pogajanja na podlagi pogojev, ki jih je ponudil Painlevé v preteklem juniju. List pravi, da to še nikakor ne pomeni, da so Rifovci popustili od svojih zahtev. Abd El Krim je zadovoljen s francosko interpelacijo rifovske avtonomije in radi tega ni nikakih ovir za sklepanje miru s Francijo. Pripravljen je odobriti meje, ki zagotovijo Franciji močno protekcijo nad rifovsko cono. Drugače pa stoje stvari s Španijo. Rifovski poglavar nikakor neče odstopiti Tetuana in radi tega odklanja sleherna pogajanja s Španijo.

Celjska kronika.

c Redni sestanek članov SDS se vrši vsako sredo v klubovi sobi v Celjskem domu. Začetek točno bo osmih zvečer.

c OBČESLOVENSKO OBRTNO DRUŠTVO V CELJU sklicuje na torek 15. decembra ob 8. uri zvečer v Narodni dom sestanek članstva. Na dnevnem redu je: 1. Enotna zveza obrtnih zadrug za Slovenijo; 2. financiranje Obrtnega vestnika; 3. pogovor o obrtnem plesu 1. februarja 1926. Članstvu smo poslali posebna vabila. Ako bi ga ta ali oni ne prejel, naj ne šteje tega v zlo, ker je pri obilici dela lahko mogoče, da se kogar spregledalo. Pričajoče, da se je kogar spregledalo. Pričapolnoštevno odzove. — Občeslovensko obrtno društvo v Celju.

c SLOMSKOVA TISKOVNA ZADRUGA. Dne 10. t. m. so ustanovili v Celju Slomškovo tiskovno zadrugo. V odbor so bili izvoljeni g. kaplan Lasbächer kot predsednik, g. dr. Godnič, odvetniški koncipijent, gosp. Marko Kranjc (duhovnik), g. dekan Medved, g. župnik Toman in g. župnik Lončarič. Čudno, da po tolikih letih vzganja nimajo več sposobnih in zanesljivih laikov, ki bi odvzeli duhovnikom kako breme.

c RAZPISANO RAVNATELJSKO MESTO. Razpisan je natečaj za ravnateljsko mesto na tukajšnji realni gimnaziji. Prošnje je predložiti veliku županu v Mariboru do 15. januarja 1926.

c SMRTNA KOSA. V javni bolnici v Celju je umrl po težkem trpljenju v soboto 12. t. m. g. Franc Rop, kaplan in katehet v Petrovčah pri Žalcu. Pokojnik je bolehal že dolgo časa ter je podlegel smrti star šele 41 let. Bil je mirnega značaja, priljubljen in spoštovan povsod. Naj počiva v miru!

c SODNIŠKI IZPIT. Tukajšnji avskultant g. Janko Müller je te dni položil pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani sodniški izpit s prav dobrim uspehom. Čestitamo!

c DRŽAVNI KRAJEVNI ZAŠČITI DECE IN MLADINE V CELJU SO NAKLONILI drž. policijski uradnik g. Strmšek in oba gospoda stražnika ves znesek, ki jim po zakonu za njih službo pripada. Odbor jim za njih velikodušen dar izreka v imenu revčkov prav prisrčno zahvalo.

c NARODNA ČITALNICA V CELJU se iskreno zahvaljuje vsem cenj. damam in gospodom, ki so na Miklavževi prireditvi na ta ali oni način sodelovali. Prosimo jih, da nam ostanejo še v bodoče naklonjeni. — Odbor.

c PODPORNO DRUŠTVO ZA UBOGE UČENCE NA DRŽAVNI REALNI GIMNAZIJI V CELJU priredi svoj redni občni zbor dne 21. decembra ob 16. uri v zbornici drž. realne gimnazije. Podporniki mladine se uljudno vabijo. — Odbor.

c TRIGLAVANSKI PLES V CELJU. Jug. akad. društvo »Triglav v Ljubljani« priredi dne 6. februarja 1926 v Celjskem domu v Celju elitni triglavanski ples, ki bo najsijajnejša prireditev letošnje sezone. Med celjskimi starešinami se je že osnoval poseben prireditveni odbor, ki ima svoje redne seje vsak petek ob 20. uri v Celjskem domu. 1287.

Celje dobi

tovarniško zalogo čevljev
svetovno znane trdke

Bata!

c DOBRODELNA PRIREDITEV DRŽAVNE KRAJEVNE ZAŠČITE DECE IN MLADINE V CELJU je bila prirejena prisrčno lepo. Krasno petje učencev in učenk, v srce segajoče deklamacije in nad vse lep nastop v božični igri. Vse se je zloilo v poetično in vzgojno enotno prireditev. Hvala učitelstvu vseh štirih tukajšnjih osnovnih šol, ki je nudilo po otrokih toliko lepega! Hvala učitelstvu in drugim, ki so igrali v odmorih v orkestru in tako pripomogli, da je bila prireditev še lepša; posebna hvala g. ravnatelju Sancinu. — Mnogi so dobrotniki, ki so omogočili, da bo pri božičnici obdarovanih mnogo otrok. Ti dobrotniki so: Mestna hranilnica, Ljudska posojilnica, Celjska posojilnica, Južnoštajerska hranilnica, magistrat celjski, cinkarna, g. Franjo Kalan, gg. brata Batič, tvrdka Pellé, ga. Stermeckijeva, gospa Terezija Gobčeva, ga. Diehlova, tkalnica v St. Pavlu, tiskarna brata Rode & Martinčič, Zvezna tiskarna in g. Robek. — Srčna hvala njim in ostalim dobrotnikom. Hvala pa tudi otrokom, ki so ali s petjem in deklamacijami ali igro pripomogli do najlepšega uspeha. — Državna krajevna zaščita pa bo s svojo božičnico opravila lepo kurativno in vzgojno delo. Vsi blagi dobrotniki in sodelovalci pri prireditvi, bodite prepričani, da ste storili s podiranjem božičnice veliko dobroto in da bodo podpore, namenjene ubogi mladini, rodile mnogo dobrega sadu. — K.

c OBRTNIŠKI SHOD. Občeslovensko obrtno društvo v Celju je sklicalo v nedeljo 13. decembra t. l. obrtniški shod v Narodni dom. Udeležba je bila še dosti poveljna. Razen celjskega in okoliškega obrtništva so bila zastopana obrtna društva iz Jesenic, Maribora in Žalca. O nameravani reformi bolniških blagajin je podal obširno poročilo g. Ivo Bizjak iz Celja. Grajali so se razni nedostatk in izrazil se je splošna zahteva, da se uprava poenostavi in upravni stroški znatno zniža-

jo. Na upravo samo pripade okoli 20% vseh dohodkov, kar je vsekakor predrago. Ugotovilo se je, da lahko uradniški oziroma upravni aparat brezhibno funkcionira tudi z 10% vseh dohodkov. Pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev je zaposlenih 180 uradnikov z dnevnici, šteto, ki z dohodki in obsegom tega urada ni v skladu. K referatu samemu je podal svoje mnenje obrtno-zadružni nadzornik g. Založnik. Priporočal je točno izirjavanje prispevkov in da so v veliki meri visoki zaostanki na prispevkih krivi ogromnega deficita. V zadevi zobotehniške pomoči je soglašal z referatom, da zavarovanci to ugodnost na žalost preveč izkoriščajo, dostikrat celo taki, ki so komaj par dni zavarovani. Isto je omenil glede porodnic. V prvem in drugem slučaju se naj uvede karencna doba. Veliko zlo za naše bolniške blagajne so takozvani simulanti. Znan je slučaj, da je o priliki nekega štrajka naraslo število bolnikov za 100 odstotkov. Na vsak način je treba najti način, da se to breme odpravi. Končno je shod soglasno sprejel resolucijo, katero je sestavil g. Bizjak in ki stremlji v glavnem za decentralizacijo bolniških blagajin in za uvedbo novih, v smislu bivših okrajnih bolniških blagajin. Zvišanje dosedanjih prispevkov obrtništvo odločno odklanja. Radi enotnega nastopa bo Zveza obrtnih društev v Celju sklicala anketo interesiranih krogov. — in.

c PROSTA STANOVANJA. (Razglas.) Nastopna stanovanja se bodo v smislu zakona o stanovanjih dodelila: A) Drugič objavljena stanovanja: Zabukovica 113, Gačner Franj, 1 soba in kuhinja, I. nadstr. Sv. Jurij ob juž. ž. 30, Praunsajls Fran, 1 soba s štedilnikom. Vojnik trg 46, Ledl Hugo, 2 sobi, kuhinja, I. nadstr. — B) Drugič objavljena stanovanja: Prešernova ul. 4, Ratač Moric, 1 soba, 1 kuhinja brez štedilnika, I. nadstr. Gosposka ul. 22, Vengust Jakob, 1 soba brez štedilnika.

Trubarjeva ulica 7, Rajer Evgen, 4 sobe, 1 kuhinja, I. nadstr. Spod. Hudičnja 13, Puncer Matija, 1 soba brez štedilnika v podstr. Kresnike-Store 55, Per Marija, 1 soba, 1 kuhinja, pritl.

— Stranke, ki spadajo po stanovanjskem zakonu med zaščitene osebe, se pozivajo, naj v roku 5 dni, to je do 18. dec. 1925 ob 12. uri opoldne naznani v pisarni stanovanjskega sodišča, da se potegujejo za eno izmed gorioznačenih stanovanj. Kdor se ne zglaši se smatra, da sploh ne reflektira in ne prosi za ta stanovanja. To imajo tudi storiti tisti prošniki, ki so v svojih prošnjah navedli, da se potegujejo za »katerosibodi stanovanje«, ali ki so prijavili kako drugo stanovanje, ki pa jim ni bilo dodeljeno, ker bi sicer pri dodeljevanju gorioznačenih stanovanj ne prišli v poštev kot reflektanti. Zaščitene stranke, ki svojih prošenj za nakazilo stanovanja dosedaj vobče niso vložile odnosno starih prošenj niso obnovile ali spopolnile po predpisih novega zakona o stanovanjih, se pozivajo, da to storijo do navedenega dne, ker bi se jih sicer pri dodelitvi, teh stanovanj ne moglo vpoštevati.

Božična številka „Nove dobe“, izide v pomnoženi izdaji in v povečanem obsegu. Trgovcem se nudi ugodna prilika za inseriranje, ki bo v tej številki gotovo izredno uspešno. Božična številka izide v sredo 23. decembra popoldne. Oglasi se sprejemajo do 22. zvečer.

Širom domovine.

š POLITIČNA ŠOLA SDS ZA MARIBORSKO OKROŽJE (srezi Prevalje, Maribor levi in desni breg, Ptui, Konjice, Ljutomer, Murska Sobota in Dol. Ledava) se bo vršila dne 28., 29. in 30. decembra t. l. v Mariboru. Dzdaj je pripravljenih že nad 30 udeležencev. — Za celjsko okrožje se pripravlja enaka šola za mesec januar ali februar v Celju.

š DELO ZA NAPREDEK V VOJNIKU. V nedeljo 6. t. m. se je vršil na osnovni šoli občni zbor podružnice »Sadjarskega in vrtnarskega društva« in »Čebelarkega društva« ter otvoritev kmetijsko-nadaljevalnega tečaja. Zbralo se je prav lepo število posestnikov in fantov, ki so z največjo pazljivostjo sledili poučnim predavanjem. Najprej je predaval živinorejski nadzornik g. Zupanc o živinoreji, nato učitelj g. M. Levstik o važnosti kmetijstva in kmetijskega pouka. G. Levstiku je bila izročena lepo izdelana diploma za njegovo požrtvovalno delovanje na polju sadjarstva in čebelarstva v tukajšnjem kraju. V kmetijski nadaljevalni tečaj se je vpisalo do sedaj 15 rednih obiskovalcev. Poučevalo se bo do nedeljah od 8.—10. ure in ob četrtkih od 14.—17. ure. Tajniška in blagajniška poročila podružnic so bila soglasno odobrena in za prihodnje leto sta bila potrjena stara odbora.

š ZAHVALA ZDRAVNIKU! Podpisane se najtopleje zahvaljujejo g. dr. Emilu Watzkeju, primariju v celjski bolnici, ker jih je s težko in nevarno operacijo rešil gotove smrti. Angela Koršič, Laško; Žnidar Urša, Poljčane; Franica Zák, Trbovlje; Bitenc Marija, Mozirje. 1273

š DVA DINARJA IN 90 PAR PODPORE. Od direktorije državnih železnic smo prejeli sledeči popravek: »Z ozirom na notico »Dva dinarja in 90 par podpore«, objavljeno pod rubriko »Širom domovine« v 131. številki Vašega cenj. lista z dne 28. novembra t. l. v 1. stolpcu na 4. strani se v smislu čl. 26. zakona o tisku naprošate, da v Vašem cenj. listu objavite sledeči popravek: Predelavčeva vdova Uršula Lenarčič iz Broda štev. 11 pri Logatcu je zaprosila za posmrtnino po svojem dne 3. julija t. l. umrlemo možu Ivanu. Po obstoječih predpisih pa imenovani vdovi ni pristojala posmrtnina, marveč v delno kritje pogrebnih stroškov, če že zapadli mesečni prejemki umrlega moža. Ti so znašali 2.90 Din družbene provizije in 60 Din draginske doklade, kateri znesek je bil vdovi

Rudninske vode se dobijo v drogeriji „Sanitas“, Celje.

Franc Jožefova grenčica,
Hunyadi Janoš,
Guberska srebrenica

Mlinski vreclec,
Ema vreclec,
Levico

Nieder Selters.

po poštni hranilnici v Ljubljani tudi izplačan. Z odlokom o tem izplačilu se je vдова obvestila, da se ji razen 2.90 dinarjev nakaže tudi 30-dnevna draginjska doklada. Iz predložene prošnje in prilog ni razvidno, da bi bila prosilka plačala kako kolkovino. Tudi je direkcija ni zahtevala, ker je vloga po čl. 6., točka 9. zakona o taksah in pristojbinah kolka prosta.

Š ZAHVALA POŽRTVOVALNIM UČITELJEM. Krajni šolski svet v Vojniku je v svoji seji dne 29. novembra 1925 sklenil soglasno zahvalo upokojenima učiteljema g. Blažu Jurku in g. Ivanu Kernu za prostovoljno, požrtvovalno delovanje na tukajšnji meščanski šoli, katera že celo tekoče šol. leto težko pogreša učnih moči.

Š ZA TRGOVSKE POTNIKE IN ZASTOPNIKE. II. REDNI OBČNI ZBOR Društva trgovskih potnikov in zastopnikov za Slovenijo v Ljubljani se bo vršil dne 3. januarja 1926 ob 9. uri dopoldne v restavraciji »Ljubljanski dvor«, Ljubljana z dnevnim redom v smislu pravil § 16, e. Pravico glasovanja imajo le člani, ki so vse obveznosti napram društvu poravnali. — Prijateljski sestanek članov bo na predvečer dne 2. januarja ob 8. uri zvečer v restavraciji »Zvezda«. Istotam bo iz prijaznosti prisostvoval tudi tajnik Trg. in obrtn. zbornice g. Mohorič ter se člani vabijo, da se sestanka v čim večjem številu udeležijo. — Odbor, 1270

Š Fašistovsko delo. Vsi šolski didaktični ravnatelji v Pulju so sprejeli pismem dekret, da mora šolska mladina ob prihodu v šolo pozdravljati svoje učitelje na fašistovski način. Na enak način bodo morali pozdravljati v Istri svoje profesorje tudi gimnazijci. — Fašistovska milica iz Pulja je imela v okolici Sv. Petra v Šumi vojaške vaje. Ker niso nekateri kmetje pri Sv. Petru v Šumi hoteli pozdravljati miličnih poveljnikov, so bili pretepeni. Isto se je zgodilo tudi v Tinjanu. Pri Sv. Petru v Šumi imajo novo italijansko učiteljico, ki zahteva od hrvatske dece, naj govori v šoli le italijansko. Ker pa deca ne pozna italijanskega jezika, jo učiteljica zaradi tega pretepa. — Na dijaštvo trgovske visoke šole »Revolte« v Trstu se je pritiskalo, naj vstopi v fašistovski dijaški sindikat. Večina slovenskih in hrvatskih dijakov ni hotela vstopiti v omenjeni sindikat, radi česar so začeli fašistovski krogi zahtevati, naj prične šolska oblast izvajati proti njim posledice.

Š Razkuženje. Videmski list »La camicia nera« piše, da treba v Julijsko krajino razkužiti, to se pravi, da treba uničiti vse slovensko časopisje, katero po mnenju videmskih črnih srajc izpodkopuje varnost državnih mej in goji irredentizem. »Camicia nera« se povspenja do te-le zahteve: Odpraviti se morajo listi, katerim je bilo vedno zahteva: zaščita pravic manjšine, ki ne more in ne sme obstojati. Torej za jugoslovensko manjšino nobene pravice, Manjšina je izročena fašistom na milost in nemilost. »Frontiera« sodi na ta izvajanja, da fašistovska »pomirjevalna« politika ne odgovarja italijanskim interesom. Ne sme se napraviti iz Slovanov Italije helote brez vsake državljanske pravice. Fašisti so divji na »Frontiero«. Fašisti odrekajo pač Jugoslovenom vsako pravico, hočejo jih uničiti tudi gospodarsko in pregnati z njihovih rodni tal. To je sedanja italijanska obmejna politika! Pri tem pa Mussolini še sanja o prijateljstvu z Jugoslavijo!

Š Monumentalna zgradba za vojno akademijo v Beogradu. Ker sedanje poslopje vojne akademije ni dovolj prostorno za potrebno število gojencev in tudi ne za praktičen pouk po modernih vojaških vidikih, je vojno ministrstvo sklenilo, da prične čimprej z gradnjo monumentalnega poslopja na Banjici poleg radio postaje. Novo poslopje bo imelo prostora za 2000 gojencev ter bo najmodernejši zavod te vrste na Balkanu. Akademija bo obsegala tri glavna poslopja za posa-

mezne letnike gojencev ter več straniških poslopij za razne vojaške institucije. Z gradnjo se prične prihodnjo pomlad.

Š Največji tunel v Jugoslaviji V akciji sarajevske železniške direkcije za gradnjo novega tunela pod Ivanj-planino se vrše intenzivne priprave za čimprejšnjo izgradnjo projektiranega tunela. Kakor poročajo iz Sarajeva, pričnejo z delom sredi prihodnjega meseca. Barake za delavce so že zgrajene. Delo bo vodil inženjer Keinzl. Tunel bo dolg 3200 metrov in bo torej največji celotno na našem ozemlju ležeči tunel.

Gospodarstvo.

g Statistika prometa na ljubljanski borzi za blago in vrednote. Tržišče z efekti beleži v mesecu novembru letos rekordni promet. Dočim je bilo v mesecu septembru letos zaključenih 1365 komadov delnic, obveznic in srečk v kurzni vrednosti 198.568 Din, je dosegel promet v okt. 1684 komadov, katerih kurzna vrednost je bila 312.445 Din. Statistika efektov za mesec november pa izkazuje zaključkov: 8150 komadov v kurzni vrednosti 857.740 Din. — Skupno je v prvih 11 mesecih letos znašal promet z efekti 2.800.450'50 Din napram 486.101'50 Din lani (borza pa je takrat poslovala le štiri mesece in pol). Promet se je letos (vpoštevaje navedeno dejstvo) več kot podvojil. — Še ugodnejši rezultati so v blagovni trgovini. Zaključenih je bilo lani 536 in pol vagona, letos v prvih 11 mesecih pa 1922 in pol vagona. Zlasti je narasel promet s poljskimi pridelki.

g Vest o novem investicijskem posojilu. Časopisje poroča, da namerava finančni minister dr. Stojadinović odpotovati v najkrajšem času v Pariz, kjer ostane mesec dni. Ministrstvo potovanje je v zvezi s pogajanjmi za večje državno posojilo, ki se v glavnem uporabi v investicijske svrhe. Finančni minister se bo pogajal z zastopniki velikih pariških finančnih podjetij, ki so stavila zadevne ponudbe. Ker pa obstoje tudi ponudbe nekaterih velikih londonskih bank, se minister tekom svojega bivanja v Parizu odloči ali bo potoval tudi v London.

g Ležišče kaolina v Črni gori. Inženjerja Dešković in Machiedo sta našla v Crmnici v Črni gori kaolin, ki je baje zelo dobre kakovosti in se bo mogel iz njega izdelovati najfinejši porcelan.

g Predlog za svobodno cono na Sušaku. Sušške gospodarske korporacije in organizacije so izročile finančnemu ministru obširen elaborat, v katerem utemeljujejo koristi, ki bi jih imeli od ustanovitve svobodne cone na Sušaku. Nadalje se pojasnjuje, kako propada Sušak na račun Reke zlasti izza uveljavljenja novih železniških tarif. Ko bi Sušak v celem obsegu svojega pristanišča bil proglašen za svobodno carinsko cono, bi se stanje izpremenilo v korist Sušaka in cele države.

g Koliko je vojne odškodnine v prometu? Po najnovejših podatkih uprave za vojno škodo je dosedaj izdanih 4.199.379 komadov obveznic. Pri upravi vojne škode se nahaja 131.621 komadov, pri finančnem ministru 151 tisoč komadov. Razne občine v Srbiji imajo veliko tega papirja, belgrajska n. pr. 123.712 komadov. Natiskano je bilo skupaj 4.600.000 komadov, sodišča so izdala na podlagi sodnih ugotovitev škode 4.199.000 komadov. V kratkem bo odrejen zadnji rok za zdajanje obveznic proti sodni ugotovitvi.

g Rusija ni zabranila izvoza žita. Nasproti vestem na različnih blagovnih borzah, da je sovjetska vlada zabranila izvoz žita, izjavlja berlinsko zastopstvo sovjetske vlade, da so te vesti brez podlage. Baš te vesti je v zadnjem času spekulacija najbolj izrabljala, da je dvigala cene.

Razširjajte „Novo Dobo“!

Razgled po svetu.

r MUSSOLINI IN SV. FRANČIŠEK. Povodom 700-letnice smrti sv. Frančiška Asiškega, ki jo bodo v vsej Italiji slavili tudi neecerkveni krogi, ki smatrajo sv. Frančiška za narodnega svetnika, je izdal Mussolini poseben proglas, v katerem omenja velike zasluge tega svetnika za italijanski narod. Obenem je odredil, da se samostan v Assisi — svetnikovem rojstnem kraju — vrne cerkvi oziroma frančiškanskemu redu. Nekatere vesti pravijo, da namerava papež letos prvič zapustiti Vatikan in se podati na božjo pot v Assisi. Druge vesti pa to demantirajo, pristavljajo pa, da je papež zelo zadovoljen z Mussolinijevimi ukrepi.

r SVOJO POVELJNIŠKO PALICO JE IZGUBIL. Ko se je španski general Primo de Rivera ukrcaval na pot v Ajdir, mu je zdrsnila iz roke poveljniška palica, katero je nosil 25 let in je padla v morje. Slab pomen! To poveljniško palico je dobil leta 1891. od someščanov v Xeresu, ko je bil imenovan za višjega oficirja.

r SPOMENIK USMILJENOSTI. Razne odlične osebe v Belgiji, pa tudi pri zaveznikih so dale inicijativo za postavitve spomenika splošnega interesa, ki bo spominjal svet na vzajemna dela usmiljenosti, izvršena na bojnih poljih. Poleg spomenika ima stati velika cerkev v spomin mrtvih. Okoli osrednjega oltarja bodo postavljene kapele vseh zaveznških narodov. Iz zaveznških držav prihajajo naznanila, da se razne merodajne osebe zanimajo za belgijsko inicijativo.

r NOVOST V KLAVIRSKI INDUSTRiji. V Newyorku je pred kratkim pianist Richard Copley pred povabljenim občinstvom nastopil z novim tipom klavirja, o katerem trdijo ameriški listi, da še povzroči revolucijo v tej stroki. Ton novega glasbila ne utihne takoj, kakor pri dosedanem klavirju, ampak se lahko regulira kakor ton harmonija.

r OKOSTNJAK POLN DENARJA. Pri podiranju hiše blizu Begmana so našli zazidano človeško okostje, čigar prsni koš je bil poln zlatega in srebrnega denarja. Več italijanskih učencov se sedaj bavi s tem tajinstvenim okostnjakom. Kako so prišli zlatniki in srebrniki v človeško truplo in zakaj so bili v njem shranjeni, doslej še niso mogli ugotoviti.

r PRVA STEKLENA OKNA so poznali že okoli leta 250. po Kristusu, vendar pa so bila tedaj v rabi samo barvana stekla. Belo oziroma prozorno steklo je bilo tedaj silno drago, da so si ga mogli komaj najpremožnejši ljudje omisliti. Šele v 14. stoletju so se vpeljala vsepovsod tudi prozorna steklena okna.

Dobro idoča

gostilna

se odda **takoj** zanesljivemu zakonskemu paru. Prednost imajo oni brez otrok ali z enim otrokom. Po dogovoru se odda tudi mesarija. Reflektanti naj se takoj oglase, ker imam že par ponudb, a vsakega nesprejemem. Pogoji se zvedo osebo na pismeno pri **Heleni Pušcer**, gostilna in mesarija Spodnja Hudinja.

Opremljena soba

se odda eni ali dvema boljšima gospodičnima. Vrvarska ulica 1, desno.

Išče se

praktikantinja

Naslov v upravnistvu lista.

Dva prvovrstno

pitana prašiča

lastne reje, čiste teže á 180 kg, postavljena v živem ali zaklanem stanju na dom, prodaja po dogovoru **Tomo Kosi**, Olimje pri Podčetrtku.

Brivnica na Kralja Petra o. 27, Celje.

Striženje samo 4 Din.
Dobra postrežba!
Lastnik **Matija Bukovčan**.

Poceni se prodaja radi odselitve

pohištvo

za spalno sobo ter **kuhinjska oprava**. Gaberje št. 97.

Sprejme se takoj več

delavk

v tovarni „Pyrota“, Čret pri Celju.

Ročni voziček

štrikolesni, za težo do 200 kg, dobro okovan, se radi pomanjkanja prostora poceni prodaja. Poizve se v upravi.

Dekle

se išče k dvema malima otrokoma. 2 Pekarna ACHLEITNER. 2

Manufaktura A. Krisper, Ljubljana, Rožna ulica 19

pošilja po povzetju na roko šivane odeje (kovtre) od Din 153—, 170—, 198—, 216—, 240—, 280—, 328— in 340—, rouge po Din 14—, klot od Din 32— naprej. Gg. trgovcem se naredi vata za odeje tudi po vzorcu. 3

Premog iz vseh rudnikov dobavlja in dostavlja na dom
FR. JOŠT, CELJE, Aleksandrova ul. 4
Plačilo tudi na obroke.

Velik

trgovski lokal

se takoj odda. Gosposka ul. št. 28.

SALAMA

prvovrstna

novaruba, povsem zrela
se dobi povsod.

Prva hrvatska tvornica salam, sušena mesa i masti
M. Gavrilović-a sinovi d. d.

Petrinje.

Zastopstvo za ljubljansko in celjsko okolico:
R. Bunc in drug
Ljubljana - Celje.
12—11

Telefon 434

Popravila

pisalnih in računskih strojev.
Specialni mehanik
IVAN LEGAT, Maribor,
VETRINJSKA UL. 30.

„INKRA“
industrija kravat
D. Gerlini & Comp.
Celje.

Velika izbira vseh vrst kravat. Vedno novosti od najcenejših do 60 najfinejših kvalit. 54
Cene konkurenčne!

Za nakup najcenejših božičnih daril

se priporoča manufakturna trgovina

Celje, Glavni trg 8

Brata Šumer in drug.

Odlikovan v tu in inozemstvu.

Preselitev obrti.

Cenjenim strankam vljudno naznanjam, da sem se preselil z

Glavnega trga 10 na Okope 5.

Zahvaljujem se za dosedanje zaupanje in naklonjenost ter se priporočam tudi za vnaprej.

Josip Tomažič, civilni in vojaški krojač.

HALO!

HALO!

30%

kuriva si prihrani vsaka gospodinja, katera kuri svoje sobe s koksom.

Koks z dostavo v hišo najceneje pri

Fr. Pajman, Matija Gubčeva ul. 2.

Za nakup najcenejših

božičnih daril

ciklam, palm, arokarij

in vseh drugih cvetic iz lastne kulture se priporoča vrtnar **Alojz Zelenko.**

Knjigovodja

bilancist, korespondent,

išče službe za stalno ali pa tudi nekaj ur dnevno. Ponudbe na upravo lista 2 pod »KNJIGOVODJA« 2

Iščem

lovca

za posestvo Razbor pri Slovenjgradcu. Mora se razumeti pri obdelovanju hmelja. Dobi prosto stanovanje, njive, travnik, da lahko redi 1 ali 2 govedi. Plača po dogovoru. **JOSIP DRUŠKOVIČ,** 2 SLOVENJGRAD. 1

Zakonski par brez otrok prevzame **gostilno**

na račun ali tudi v najem v Celju ali v okolici. Pozneje tudi kupi. Ponudbe na upravo pod »Gostilna«.

Naročila za božična darila se sprejemajo: povečave in boljše slike do 18. t. m., dopisnice do 20. t. m.

Priporoča se fotograf

JOS. PELIKAN

CELJE, Razlagova ulica 1,

zraven Celjskega doma.

Halo!

Okraski za božično drevo po konkurenčnih cenah. Razglednice za Božič in Novo leto v najkrajši izbiri. Zlata nalivna peresa in pisni papir, eleganten v kasetah in mapah, priporoča

Flora Lager - Neckermann

papirnica in biblioteka — Celje, Kralja Petra cesta št. 31.

Inserirajte v „NOVI DOBI“!

Srajce za gospode

številke od 36—43, fini cefir z 2 ovratnikoma, prodaja samo za **Božič in Novo leto** dokler traja zaloga po **Din 90**— (drugače je dnevna cena Din 150—) kakor tudi drugo zimsko perilo po nizkih cenah

manufakturna in modna trgovina

Miloš Pšeničnik, Celje

Reklamne cene! Kralja Petra c. 5. Ne zamudite!

Delaj, nabiraj in hrani!

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri zadrugi

LASTNI DOM

stavb. in kreditni zadr. z om. zavezo v Gaberju pri Celju

Obrestuje hranilne vloge po 6%.

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše.

Pri naložbi zneska po 20 Din se dobi nabiralnik na dom.

Jamstvo za vloge nad 1 milijon 250.000 Din.

Pisarna v Celju, Prešernova ulica št. 15.

Čas je denar!

Kleparstvo, vodovodne inštalacije in naprava strelovodov

Franjo Dolžan

CELJE - Kralja Petra cesta - CELJE

Sprejema vsa dela zgoraj omenjenih strok kakor tudi popravila

Postrežba točna Cene zmerne. Solidna izvršitev.

401 100-75

Pozor, trgovci!

Ne zamudite si ogledati pri nas za bližajočo sezono:

Velikansko izbiro okrasov za božično drevo, lameta, zlata pena, čarobne sveče, svileni papir, krep papir, barvasti papir eno in dvostranski, zlati in srebrni papir.

Kasete in mape za darila.

Albumi za dopisnice in poezije.

Božične in novoletne razglednice.

Goričar & Leskovšek, Celje

veletrgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami.

9-7

Pupilarnovaren in javnokoristen denarni zavod celjskega mesta

Mestna hranilnica celjska

Ustanovljena leta 1864. — Pod trajnim državnim nadzorstvom.

V lastni palači pri kolodvoru.

Vsi hranilnični posli se izvršujejo naskladnje, hitro in točno. Ugodno obrestovanje. Pojasnila in nasveti brezplačno.

Vrednost rezervnih skladov nad Kron 25.000.000.—.

Za hranilne vloge jamči mesto Celje s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.